

Memo betreffende oneigenlijk gebruik van de term belasting

Aanleiding

Aanleiding voor deze memo is dat tijdens de raadsvergadering van 19 juni 2023 naar voren kwam dat diverse ondernemers het woord verblijfsbelasting gebruiken i.p.v. toeristenbelasting. Je kunt dan natuurlijk al aanvoelen dat de toeristenbelasting een onderdeel is van de van de verblijfsbelasting. De vraag is of men de term belasting mag gebruiken zonder dat er sprake is van rechtsband tussen overheid en rechtssubject. Kortom: mogen ondernemers de term 'belasting' gebruiken voor heffingen die geen belasting zijn?

De wet

De basis voor het heffen van toeristenbelasting is gelegen in art. 224 Gemeentewet. Dat artikel luidt als volgt:

“Artikel 224

- 1. Ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven, kan een toeristenbelasting worden geheven.*
- 2. Voor zover de belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt, is deze bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene ter zake van wiens verblijf de belasting verschuldigd wordt.”*

Op basis van [art. 224 lid 2](#) Gemeentewet kan de verblijfbieder de toeristenbelasting 'als zodanig' verhalen op de verblijfhouder. De wetgever heeft met deze woorden beoogd te bewerkstelligen dat de toeristenbelasting zichtbaar wordt gemaakt aan de verblijfhouder en dat er niet méér wordt verhaald dan het door de gemeenteraad vastgestelde tarief. De bedoeling is dat de toeristenbelasting uiteindelijk wordt gedragen door de verblijfhouder en niet door de verblijfbieder. Indien de verblijfbieder aan de verblijfhouder meer toeristenbelasting vraagt dan het door de gemeenteraad vastgestelde tarief, heeft de gemeente geen sanctiemogelijkheid. Dat is een privaatrechtelijk geschil tussen de verblijfhouder en de verblijfbieder. De verblijfhouder waarop de toeristenbelasting wordt verhaald kan naar aanleiding daarvan geen bezwaar maken, zo'n bezwaar is niet-ontvankelijk omdat de verblijfhouder niet de belastingplichtige is.

Kamervragen

Dat ondernemers de term belasting gebruiken voor heffingen die geen belastingen zijn is niet nieuw. Reeds in 2015 zijn hierover Kamervragen aan minister Plasterk gesteld (zie Kamerstukken 2015/16, aanhangsel 933). Het antwoord van de minister komt er kort gezegd op neer dat het niet geoorloofd is om meer in te houden aan toeristenbelasting dan dat door de desbetreffende gemeente in rekening wordt gebracht. In een dergelijk geval is er sprake van onverschuldigde betaling en misleiding. De consument dient op een juiste en niet misleidende wijze geïnformeerd te worden over de daadwerkelijke hoogte van de belasting. Om te bepalen of sprake is van misleiding, is aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM) en uiteindelijk aan de rechter om te beoordelen.

Nederlandse Reclame Code

In de Nederlandse Reclame Code (NRC) zijn regels vastgelegd waar reclame aan moet voldoen. Deze regels zijn opgesteld in overleg met partijen die samen het adverterend bedrijfsleven vormen namelijk: adverteerders, reclameadviesbureaus en media. Op deze wijze nemen zij hun verantwoordelijkheid voor de inhoud en verspreiding van reclame-uitingen. De Nederlandse Reclame Code bestaat uit een algemeen deel, met regels die van toepassing zijn op alle reclame-uitingen, en een deel met bijzondere reclamecodes, die betrekking hebben op een specifieke branche of verspreidingswijze. Zo is er een Reclamecode Reisaanbiedingen die van toepassing is op reclame voor reisdiensten (vliegtickets, hotelkamers, rondreizen etc). Volgens deze code moeten correcte en duidelijke prijzen worden gebruikt in reisadvertenties. Alle bijkomende kosten die vast en onvermijdbaar zijn, moeten in de prijs zelf worden opgenomen, en bijkomende onvermijdbare kosten waarvan de hoogte niet vooraf kan worden berekend, moeten direct naast of onder de geadverteerde prijs staan.

In artikel III 2.1 van deze code staat dat het misleidend is om de begrippen “tax” of “belasting” te gebruiken voor kosten die niet door de aanbieder afgedragen moeten worden aan de overheid (al dan niet via de luchthaven/jachthaven/camping/accommodatie-eigenaar).

De Nederlandse Reclame Code en de Reclamecode Reisaanbiedingen zijn online na te lezen op: zie www.reclamecode.nl/nrc en <https://www.reclamecode.nl/nrc/pagina.asp?paginaID=273%20&deel=2>.

Van belang om te weten is dat de Reclame Code Commissie pas oordeelt over een reclame-uiting indien daar een klacht over is ingediend. Indien een reclame-uiting in strijd is met de Nederlandse Reclame Code, beveelt de (voorzitter van de) Reclame Code Commissie de adverteerder aan om niet meer op dergelijke wijze reclame te maken. Ruim 96% van de adverteerders houdt zich aan de uitspraak en past zijn uiting aan of trekt hem in. Adverteerders die geen gevolg geven aan de uitspraak, worden gepubliceerd op onze website in de [rubriek “non-compliant”](#), waarvan ook melding wordt gedaan aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM), die zelfstandig bevoegd is om boetes op te leggen in geval van misleidende reclame. De ACM heeft in 2013 duidelijke prijzen in de reisbranche als een van zijn prioriteiten bestempeld, zie <https://www.acm.nl/nl/publicaties/publicatie/11460/Toezichthouder-wil-duidelijker-prijzen-in-de-reisbranche/>.

Conclusie en aanbeveling

Ondernemers mogen de term ‘belasting’ niet gebruiken voor heffingen die niet door de gemeenteraad zijn opgelegd. Het is echter een privaatrechtelijk geschil tussen verblijfbieder en verblijfhouder (toerist). Toeristen kunnen een klacht indienen bij de Reclame Code Commissie of een procedure bij de rechter beginnen wegens onverschuldigde betaling en misleiding. Gelet echter op de geringe bedragen is het niet voor de hand liggend dat hierover procedures bij de rechtbank zullen worden gevoerd.

Als gemeente staan ons jegens ondernemers geen juridische middelen ter beschikking. Wel kunnen we in een begeleidend schrijven bij de jaarlijkse aanslagen ondernemers attent maken op het juiste gebruik van de term belasting. Wellicht dat ook andere vormen van communicatie (website, nieuwsbrief, BIZ) soelaas kunnen bieden om onjuist gebruik van de term ‘belasting’ tegen te gaan.